

բաց ի Ս. Սարգսէ միւս այլ եկեղեցիք, բոլորը կամ այդ պարսպածին մէջն եղել են, և կամ պարսպէն եւս դուրս. այլ ոչ քաղաքին կեդրոն տեղը:

Այս եկեղեցին հաւանական է որ յընթացս ութ հարիւր տարիներու՝ շատ անգամ նորոգուելով, այլայլութիւններ կրած է, այլ զլսաւոր մասն եկեղեցւոյն՝ բեմն և դաս, նոյն հին ձևով մնացել են, ոչ միայն ներքին կողմէն, այլ նոյնպէս և արտաքին տեսքով. քանզի գրսէն եկեղեցւոյս պատին վրայ ազուցած քանի մի խաչքարինք՝ բոլորովին մաշուած են օղէն և անձրևներէն, և որոց վրայի տառերը սրբուած, որ մեծ հնութեան նշան է: Հայոցմէ վերջ Գենուացիք, ոտից կռուան գտնելով, կամ յաւ եւս՝ տիրանալով Կաֆայի, Ս. Սարգսի անմիջապէս մօտ, քաղաքին մեծ հրապարակին միջավայրը կը շինեն իրենց փառահեղ մայր եկեղեցին, ի պատիւ Ս. Ազնէս կուսին, որ ըստ վկայելոյ պատմագրաց, իր գեղեցկութեամբ նշանաւոր եղած է ընդ համօրէն Եւրոպա. հաւանական է որ՝ նախ քան զԳենուացիս, Յոյնք նոյն հրապարակին վրայ ունեցել են իրենց եկեղեցին, յետ Գենուացւոց՝ Թուրք գմբեթազարդ և փառաւոր մզկիթ կանգնել են Ս. Ազնէս եկեղեցւոյն հիման վրայ, նոյն տաճարին աւերակներով. իսկ մեր օրեր՝ Ռուսք՝ ճիշդ այդ մզկիթին տեղ, հին եկեղեցւոյն հիման վերայ շինեցին իրենց մայր եկեղեցին:

Ինչպէս տեսանք՝ ի հոլովել գարուց և ի փոփոխիլ տիրապետող ազգաց, եկեղեցւոյն տեղը բռնած է մզկիթ, և ապա դարձեալ տեղի տուած է եկեղեցւոյ, քաղաքիս կեդրոնին վերայ. մինչդեռ